

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Égész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A parcellázás.

A mi hazánk egyik legnagyobb baja, kétségen kívül a helytelen birtok eloszlás. Tulságosan sok a fölötté nagy latifundium s folyton kevesbedik a közép- és a kisbirtok. Nagyon közeledünk Anglia felé. Tudvalevőleg Angliában és Valeszben az összes földterület egy-negyed részénél több, csupán 874 személy tulajdona, évi 280 millió korona jövedelemmel, Skóciában 580 személyé a terület háromnegyed része s Irországban az összes terület fele mindössze 744 személyé. De Angliának óriási ipara és kereskedelme elviselhetővé teszi ezt a helyzetet, mert a nép milliói az ipar és kereskedelem terén, valamint a gyarmatokban bő megélhetési forrásokra lelnek s mindamelllett Angliában is mind erősebben nyilvánul az áramlat ez ellen a helytelen birtokeloszlás ellen, aminek az a vége, hogy ma már Angliában csak az összlakosság tizszázaléka foglalkozik mezőgazdasággal. De mi ma még tulnyomólag mezőgazdaságból élő ország vagyunk, ahol a milliók nem mehetnek iparra és kereskedelemre, ezeknek tehát meg kell adni

arra a módot, hogy takarékosággal és munkával önálló existenciát teremthessenek maguknak, mert ha ezt nem tesszük lehetővé, hanem ellenkezőleg, a falu terjeszkedését latifundiális vasbilincsek teszik lehetetlenné, akkor természetes, hogy az alsó mezőgazdasági nép óriási zöme, a nemzet gerincének millió atomja vagy fölszivatik a tengerentuli ipar szolgálatába, vagy egy-egy gyermek-rendszerre szorítokzik. Mindkét orvoslási mód állandó vérvesztés, amely nagyon eltávolítja reményünket a harminc millió magyar fölemelő eszményétől.

Ha Németországban a harminc éves háboru néppusztító korszaka után a nagy választófejedelem s később Nagy Frigyes nem veszik a kezükbe a telepítés politikáját s nem ügyelnek arra aggódó gondoskodással, hogy a pusztuló közepes és kis üzemek száma a nemzeti élet gazdasági egyensúlyában helyreálltassék, ma Németország tulnyomó része nem örvendene aránylag oly kedvező és jótékony birtok eloszlási viszonyoknak. De ezeknek a nagy államférfiaknak a közrehatása folytán már a 17. és 18. században 30—40 000 köze-

pes és 100.000—120 000 kis parasztbirtok jött létre. Mégis Németország ma is igen nagy súlyt vet a megfelelő birtokelosztásra, főleg az északkeleti részek kedvezőtlen helyzeténél fogva s Pózenben az 1886. április 26-iki törvényvel a kezében maga az állam vesz meg alkalmas birtokokat fölosztja, míg az ország más részein az 1890. június 27-iki és 1891. július 7-iki járadék-birtok törvények segítségével maguk a nagybirtokosok eszközlik a parcellázásokat állami finaciális erők segítségével.

Nálunk főleg a török pusztítások tömérdek apró gazdasági existenciát tettek tönkre, de az akkori egyoldalú nemesi felfogás nem látott még a parasziban mást, mint olcsó munkást s így még csak gondolni sem lehetett arra, hogy az elpusztuló kisüzemeket köztekintetből ujakkal pótolták volna. Mindenki annyi jobbágyat tartott, amennyi éppen elkerülhetetlenül szükséges volt, egyébként pedig élelmes egyének harácsolták össze a pusztán maradt apró földeket. Később meg beköszöntött az ugynevezett liberális korszak a maga fajpusztító ügyetlen törvényhozási alko-

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Ne menj, maradj még . . .

Ne menj, maradj még őszi szellő,
Pihenj meg érző keblemen,
Aztán repülj, mondd kedvesemnek,
Hogy mindig jobban szeretem . . .

Csak szedje össze szép danára
Húrod igaz szerelmemet
S dalold el néki csöndes estén . . .
Ne félj, hogy tán nem érti meg.

Dalold, dalold csak a jövőről . . .
Susogj vágyón, szerelemesen . . .
S mikor legédesebb a susogásod,
Altasd el szépen, csendesen . . .

Dr. Radványné Ruttkay Emma.

A görcs.

Lavedan Henriktől.

Franciából fordította: P. I.

De Toucy Léa kisasszony, 18 éves, szép, bájos; szeme gyönyörű, termete remek, szóval mindene olyan, hogy az ember okvetlenül halálosan beleszeret.

De Toucy asszony, édes anyja. Nagyon is elfogadható maradványok, amelyekről azt mondják, hogy még sok bánulójuk akad.

Gésier Raoul, 32 éves, barna, eléggé esinos. Tapioka és egyéb tézstaneműek gyártásával szerzett milliók boldog tulajdonosa.

A színhely a dieppe-i plage. A fürdőzés idejekor de Toucy kisasszony kilép fülkéjéből, hófehér fürdőköpenyegébe burkoltan, melyet egy arabs megnyerő előkelőségével visel. Fekete selymes turbánja alól, mely fejét övezi, néhány aransárga hajfürt kandikál ki kacéran a nyak körül és a fülkagyló közelében. Anyja és a szobaleány kísérik. Általános mozgás támad, amint a vízhez ér, mely ma reggel olyan nyugodt, mint egy tó tükre.

Eldobja fürdőköpenyét és könnyed szokással a tengerbe veti magát. Ebben a pillanatban 15 fényképező gép irányozódik reá s hallani lehet, amint a masinák

zárókészüléke lecsapódik. Egy másodperere keresztül-esillan a habon egy rendkívül formás láb husszine, még látni a remekbe mintázott testet, a bőrvet . . . s aztán nagy hirtelen vége szakad az izgató látványnak. Ugyesen keresztülsiklik az első vonalban fürdőzők tömegén s merészen neki vág a nyílt tengernek. Egyszerre csak észreveszi Gésier Raoul, aki ugyanezt az irányt választva, őt nyugodt könnyedséggel követi körülbelül 30 méternyi távolságban. Minden izgalom nélkül tovább uszik, de azért érzi, hogy a fiatal ember egyre közeledik. Már majdnem egy magasságban van vele. Léa hátrafordul. Tekintetük találkozik.

Gésier: Megengedi e nékem, hogy az Ön társaságában néhány tempót csináljak?

Léa: Ha csak az a szándéka, nincs kifogásom ellene. A tenger mindenkié.

Gésier: Nehezére esnék e, ha beszélgetnénk?

Léa: Az attól függ, hogy miről.

Gésier: Először is hadd mondjam meg magának, hogy nagyszerűen uszik.

Léa: Hát igen, elég jól megyek a vizen.

Gésier: Mint valami gyorsan tovasikló

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kel-
lemes ízű természetes
hashajtószert.

tásaival s ez megint százezerszámra apasztotta a kistlzemek számát.

Nemrégén hozzákezdünk ugyan a telepítési akcióhoz, de egyrészt azzal a kevés pénzzel, ami rendelkezésre állott, nem lehetett nagy eredményeket elérni, másrészt a legujabbnak nevezhető korszak vezérelemei mélyen hallgatnak a telepítési akció fejlesztéséről.

De ha ez a szoros értelemben vett telepítés meg is akadt, nem szabad megakadnia a helytelen birtokeloszlás másik orvoslási módjának: a falu terjeszkedése előmozdításának. Ez nem jár annyi kockázattal, mint a lakosságnak más helyre tömeges áttelepítése, mert míg emiatt az elhelyezendő elemek sem gazdaságilag nincsenek még kipróbálva, sem pedig új otthonuk természetrajzi és gazdasági viszonyait nem ismerik eléggé, addig a falu egyszerű tágitási akciónál az, aki földet ad s aki földet vesz, ismeri egymást, de az utóbbiak egyuttal ismerik is a helyet, ahol jövőjüket megalapítják, mert hisz alig van pár puska-lövésnyire azoktól a rögöktől, amelyeket őseik szántogattak.

De viszont más oldalról óriási baj az orvoslás eme módjánál, hogy tág kaput nyit az uzsora legrettentőbb fajtájának: a földuzsorának. Mert vegyük föl, hogy egy község gazdaságilag elég jól fejlett, a nép nem szegény, sőt nagyrészt van megtakarított pénzük is. Ha ilyen helyen egy élelmes közvetítő kiadja a jelszót: „az uradalmat parcelázzuk“, az évtizedek óta visszafajtott földéhség oly elemi erővel tör ki, hogy hihetetlen árakat adnak a földért a falusiak. S nemcsak nálunk, de európa-szerte általános tudat, hogy a paraszt igen rossz földbecsülő. Rendesen a legjobb esztendő tapasztalatát veszi alapul

s roppant nagy benne az optimizmus. Jó viszonyok között meg is valósul a reménye, de ha jön egy pár rossz esztendő, halomra dől az egész számítás s nemcsak az új birtok siklik ki a vásárlók kezéből, de eluszik a régi föld is. Komoly gyakorlati emberektől hallottam aggódó megjegyzéseket a nálunk divatos észnélküli s uzsoraszerű parcelázásról, ami rosszabb, mint ha semmit sem csinálnánk, mert így amellet, hogy az új föld inog a vevő lába alatt, még veszélybe jut a régi is.

S mindez nem onnan van, mintha a parcelázó földtulajdonos kérne tulnagya árat birtokáért, hanem ott a baj, hogy azok, akik parceláznak, restelnek személyesen vagy a saját közgeikkel érintkezésbe lépni a néppel, hanem az egész birtokrészt átadják egy közvetítőnek, aki azután óriási nyereséggel osztja föl azt. Tudok esetet, ahol a föld tulajdonosa 250 koronát kapott a parcelázott föld holdjáért s az élelmes közvetítőnek sikerült 600 koronás árat elérni. Persze azzal azután már nem törődik ez a közvetítő, hogy egészséges talajra lép e a parcella vevője, avagy romlásba siet. Külföldön több szociális érzék lévén a vezető körökben, annyira komolynak tartották ezt a veszedelmet, mely a jó dolgot is rosszra fordítja, hogy Angliában és Németországban egész sora a törvényeknek és rendeleteknek védi a népet az ugynevezett parcella-uzsora ellen, ami külföldön szociálpolitikailag kidolgozott fogalom. Németországban az ipar és büntetőtörvény keretében egész sereg törvényszakasz van ez ellen a parcella-uzsora ellen, míg nálunk arra ügyel a közrend, hogy ki lehessen hordár, de arra nem vet ügyet a közigazgatás,

hogy kinek a kezébe teszi le egy-egy egész vidék a maga és maradékai sorsát. Württembergben megtiltották, hogy a szétdarabolt parcellát bizonyos időn belül visszavásárolni lehessen, hogy ezzel is gátoltassék az uzsora, míg Angliában a parcellázásoknál ki van zárva a közvetítés, hanem mindig a község maga vezeti az egész folyamatot. Így azután egészséges parcellázás létesül, nem olyan, mint a milyet minálunk hoztak divatba, amelyeknél a közvetítő busás nyereségre tesz szert, a kisgazda meg olyan drága földet kap, hogy Isten csodája, ha nem megy rajta tönkre.

Városi közgyűlés.

Városunk törvényhatósági bizottsága tegnapelőtt rendes közgyűlést tartott a bizottsági tagok nagy többségének részvételével. A közgyűlésen Latinovits Pal főispán elnökölt s az mindvégig nagyon csendes mederben folyt le. Gyengébb vita csak a S. pontnál a Falcione féle ösztöndíj miatt volt, ahol Fejér Gyula apát-plebánosnak volt ellenkező véleménye a tanács javaslatával szemben. Egyébként a közgyűlés nagyon csendes volt.

Elnöklő főispán 9 órakor nyitotta meg a közgyűlést. Napirend előtt nem történt semmiféle indítvány, így tehát a törvényhatósági bizottság rögtön rátért a tárgysorozat első pontjára.

Polgármesteri jelentés a közügyek állapotáról. — Paul Kálmán felszólalása után, aki azt állította, hogy egyes tisztviselők korteskedni járnak, de a polgármester felvilágosító szavaiban utóbb megnyugodott — a közgyűlés a polgármesteri jelentést tudomásul vette.

A m. kir. belügyminiszter körrendelete a központi választmány újbóli megalakítása tárgyában. — Szavazás útján megválasztottak: dr. Alföldy Árpád h. polgármester, dr. Balogh Ernő, dr. Falcione Nándor, Falcione Gusztáv, Gyurisits György főjegyző, Kupuszárevits Lyubomir, dr. Lallosevits János, dr. Markowith Lajos, Radány Péter, Spanyol József,

sajka, amelynek hozzá meg lábai is vannak! Aztán meg a feje, a nyaka, a válla egészen kiemelkednek a vízből.

Léa: Szirén módjára!

Gésier: Igazán elragadó!

Léa: Maga szintén igen jó uszó.

Gésier (aki roppantul örül a bókának): Oh!

Léa: Még a haját sem borzolja össze s nem is prűszköl, mint valami foka. Oly kevés férfi akad, akinek fűrdés közben elfogadható külseje van.

Gésier: Hát még nő! A víz még nyomot sem hagyott az arcán, azaz, hogy mégis, egy picinyke cseppet, ott a száj közelében, de ez oly jól áll magának. Bizonyára szántsándékkal tette oda.

Léa: Korántsem, sőt inkább kellemetlennek találom.

Gésier: Akarja, hogy megszabadítsam tőle? Ugy szeretném meginni!

Léa: Nem kocintok. Különben ez az egész mondani valója?

Gésier: Nem. Akarja tudni, hogy miért követtem és szőlítottam meg magát olyan vakmerően?

Léa: Mert neveletlen.

Gésier: Van benne valami igaz. De a valódi ok az, hogy nagyon is félek magam.

Léa: Na, ez a kijelentés a történetek után legalább is furesán hangzik.

Gésier: Ismer engem?

Léa: Tudom, hogy kicsoda.

Gésier: Az utolsó napokban bizonyára észrevehette, hogy sokat, feltűnően sokat nézegettem.

Léa: Igen. Mindenki rám bámul s ezt már annyira megszoktam, hogy rá se hederitek. Magát azonban észrevettem.

Gésier: Miért éppen engem?

Léa: Mert maga nem úgy nézegetett, mint a többi.

Gésier: Ez igaz. Ugy intéztem a dolgot, hogy napjában legalább is huszszor találkozzam magával, de mindig illedelmesen.

Léa: Illedelmesen! Miért nem mutatta be magát édes anyámnak?

Gésier: Nem volt hozzá kellő bátorságom. Roppantul imponál nekem. Aztán meg félttem a barátaitól, a híresztelésektől . . . és a végén kieszeltem ezt a nyílt tengeren való bemutatkozást.

Léa: S ezt nevezi maga félénkségnek?

Gésier: Oh, engem a víz valósággal felvillanyoz! Talán nem jól cselekedtem? Látja, így legalább nyugton lehetünk, nem háborgat senki.

Léa: Mondja csak, merre megytünk voltakepen?

Gésier: Egyenest előre!

Léa: Nem. Ha jól értem, mit jelent ez az uszás, úgy maga szerelmes belém.

Gésier: Ugy van, eltalálta. Én . . . huj, de melegem van. Ha beleegyeznek, megállhatunk egy kissé.

Léa: Nincs kifogásom ellene. S mi szándéka van azzal, hogy engem szeret?

Gésier: Az egyedül helyes, az egyedül tisztességes.

Léa: S nagy sulyt fektet arra, hogy én viszonzszeressem?

Gésier: Nem csinállok belőle kabinetkérdést. Nem vagyok valami szép gyerek. Nevem egyszerűen Gésier, ami korántsem előkelő név. De ha ezek dacára egy kis rokonszenvet érezhetne irántam, nagyon is meg volnék elégedve.

Léa: Ez tisztára lehetetlen. (Ismét elindul.) Fázom.

dr. Thurszky Zsigmond t. ügyész, Vukicsé-
vits Péter bizottsági tagok.

Vallás- és közoktatásügyi miniszternek
leirata a felső kereskedelmi iskola segélye-
zése tárgyában. — Hauke Imre polgármester
buzgó közbenjárására a kultuszminiszter a
felső kereskedelmi iskola állami szubvencióját
5000 koronáról 7000 koronára emelte, sőt
kilátásba helyezte, hogy a jövő évben 10000
koronára emeli. Ezt a törvényhatósági bizott-
ság nagy lelkesedéssel vette tudomásul.

Főispáni átirat az üresedésben volt vá-
rosi levéltárnoki állás betöltése tárgyában. —
Józits Gyula volt városi in.éző kineveztetése
tudomásul vétetett.

A bíráló választmány jelentése, mellyel
a jövő évi legtöbb adófizető városi bizottsági
tagok névjegyzékét bemutatja — Tudomásul
vétetett és a beadott felelősség elutasított.

A polgármester jelentése a f. év végével
kilépő választott bizottsági tagok helyének
betöltése tárgyában. — A bizottsági tag vá-
lasztás e hó 13-ára tűzött ki. Egyidejűleg
megválasztottak választási elnököket, illetve
helyettes elnököket: Belváros: elnök dr. Fal-
cione Nándor, h. elnök Lippert Ferenc. Felső-
város: elnök dr. Baloghy Ernő, h. elnök
Radicevits Sándor. Cservenka: elnök dr.
Kronits István, h. elnök Karakásevits Milivoj.
Bánát: elnök dr. Thurszky Zsigmond, h. el-
nök Gyurisits György. Szelenese: elnök dr.
Lallosevits János, h. elnök dr. Czeisel Lajos
József.

A Gyalokay Rozália-féle alapítványnál
üresedésben lévő ösztöndíjas helynek betöl-
tése. — Miután a kiírt pályázat alaki okok-
ból meddő maradt, új pályázat kiírása hatá-
rozottatott el.

A Falcione Gyula féle alapítványnál üre-
sedésben lévő ösztöndíjas helynek betöltése.
— Fejér Gyula, dr. Drakulits Pál, Buday
Gergely, Paul Kálmán bizottsági tagok fel-
szólalása után szemben az iskolaszék ajánla-
tával a törvényhatósági bizottság szavazás
útján Jablonszky Zoltán főgimnáziumi tanuló-
nak juttatta az ösztöndíjat. Az iskolaszék
pedig Vécsey Oszkár joghallgatót ajánlotta.

A városi tanács bemutatja a gyepmes-
teri állásra meghirdetett pályázat eredményét.
— Máró József választott meg.

A város polgármesterének előterjesztése
a város által kezelt alapítványok tőkének
gyümölcsösztetése végett teendő intézkedés
iránt. — Jövő közgyűlésre tűzött ki.

Strangarits János kérvénye Mosztonga
terület eladása iránt. — Pótlásra visszaadott.

Rosenthal József kérvénye városi ingat-
lan terület eladása tárgyában. — A kérelem-
nek nem adatott hely.

A mérnöki hivatal jelentése az Erzsé-
bet ligetben létesítendő tennispálya költségei
tárgyában. — 280 korona költséggel elké-
szíttetni rendeltetik.

A mérnöki hivatal javaslata a kórház
telke és a Jakobsits féle föld közötti terít-
letnek a belsőségbe leendő felvétele iránt. —
Ujbol előterjesztetni rendeltetett.

Szauerborn Károly kérvénye az apatini-
ut szabályozása iránt. — A mérnöki hivatal
javaslata elfogadtatott s így a kérvénynek
hely lett adva.

Falcione Lőrinc kérelme az ártézi kut-
vizének bázába leendő bevezetése iránt.
— Megadatott.

A karmelitarend kérvénye az újtemplom
toronyórai kezelésének átruházása iránt. —
Hely adatik.

A városi tanács jelentése a csoponyai-
ut építéséhez szükséges kavicsnak a város
rendelkezésére álló anyagból leendő felhasz-
nálása és az átvételi összegnek megállapítása
iránt. — Elfogadtatott.

Demke egyesület megkeresése a disz-
közgyűlésen leendő részvétel iránt. — A vá-
ros képviselőivel Hauke Imre polgármester
lett megbízva

Demke megkeresése a III. ik egyetem
felállítására tárgyában intézett memorandum
küldöttség útján leendő felterjesztése iránt.
— A küldöttségbe dr. Drakulits Pál és Hauke
Imre választottak meg.

Szepes vármegye közönségének meg-
keresése az alkoholizmus megakadályozása
tárgyában intézett felirat pártolása iránt. —
Tudomásul vétetik.

Debrecen sz. kir. város közönségének
átirata a külképviseletben a magyar nyelv
és jelvények érvényre emelése iránt intézett
feliratuk pártolása tárgyában. — Tudomásul
vétetik.

Somogy megye közönségének megkere-
sése a lötenyésztés állandó irányítása és fej-
lesztése tárgyában intézett feliratuk pártolása
iránt. — Tudomásul vétetik.

Tolna vármegye közönségének átirata
a szerb kereskedelmi szerződés felbontása
tárgyában. — Tudomásul vétetik.

A városi közigazgatási bizottság fegyelmi
választmányának határozata Konyovits Pál
városi adóoszt. elleni fegyelmi ügyben. —
Beszünttetett.

A városi számvétség előterjesztése a
városi árvapénztárban, valamint a város ke-
zelese alatt álló alapok pénztáraiban mutat-
kozó készpénzfölösleg elhelyezésére pénz-
intézetek kijelölése iránt. — Szavazás után
a helybeli takarékpénztár és kereskedelmi
bank jelöltettek ki.

Több ezután következett jelentéktelen
tárgy után a közgyűlés déli 12 órakor vé-
get ért.

H i r e k.

Kinevezés. A szegedi m. kir. ítélő-
tábla elnöke Szedresy Ödön kir. törvényszeki
bíró az esküdtiszeki elnök állandó helyetteséül
nevezte ki.

Új káptalani helynök. A kalocsai
káptalan az elhunyt Majorosy János püspök
helyébe káptalani helynökül Mayer Béla püs-
pököt választotta meg.

Egyházfelügyelői beiktatás. A
bajai evang. hitközség a napokban iktatta
be ünnepélyesen új egyházfelügyelőjét Halm
Sándor madarasi földbirtokost. Az ünnepélyes
beiktatáson nagy közönség vett részt.

Hirtelen halál. Váratlan katasztrófa
sújtotta le a városunkban lakó, nagy kiter-
jedést Wamoscher családot. Wamoscher Géza
nagybirtokos hetfőn délelőtt, midőn az ud-
varon áthaladt, hirtelen szívinfarkus érte,
ugy hogy rögtön meghalt. A váratlan katasz-
trófa nagy megdöbbenést okozott városunk-
s mindenütt élénk részvét nyilatkozott meg
a lesújtott család iránt. Wamoscher Géza
mindössze 43 éves volt, ami még gyászosabbá
teszi a szerencsétlenséget. A megboldogultat
szerdán d. u. helyezték örök nyugalomra
nagy részvét mellett. A temetésen, mint hogy
az elhunyt a város törvényhatósági bizottsá-
gának virilis tagja volt, megjelentek Latino-
vits Pál főispán és Hauke Imre polgármes-
terrel az élén a városi tanács és a tisztikar.

Gésier: Nem úgy én!

Léa: Csinaljunk néhány gyors tempót.

Gésier: Rajta hát! Mondja most már,
miért lehetetlen?

Léa: Mert tulságosan gazdag.

Gésier: Hát ez is ok? Szinte el voltam
rá készltve.

Léa: 50 milliója van!

Gésier: 60. No, s aztán? Ez elvégre
nem az én hibám.

Léa: Mindig az volna a látszat, hogy
csupán csak a pénzéért szeretik.

Gésier: Dehogy, dehogy, ebben csalódik.

Léa: Ha megölelnék, sohasem tudná
elbinni, hogy csupán önmagáért történt.

Gésier: Dehogy is nem. Csak próbálja
meg, majd meglátja. Egyébiránt még mindig
nem válaszolt a kérdésemre. Mondja meg
most őszintén, szeret-e, ha még oly kevéssé is?

Léa: Nem, szerencsémre nem. S ha
szeretném is, inkább vízbe ölném magamat...

Gésier: De kérem...

Léa: ... semhogy bevallanám magá-
nak. 60 millió! Hisz fondorkodónak, számi-
tónak tartana a világ.

Gésier: De nem Önt, ezekkel a sze-
mekkel s ezzel a kebellet, amely alatt oly
nemes szív dobog.

Léa: Mit tud maga erről?

Gésier: Meg vagyok róla győződve.
Aztán ne gondolja, hogy én nem ismerem az
összes csapdákat...

Léa: De hisz erről fogalma sincsen...

Gésier: Ellenkezőleg, nagyon is jól
ismerem a ravasz számítás ördögös fortélyait.
Biztosíthatom azonban, hogy egyáltalán
nem vagyok naiv.

Léa: Szegény uracskám!

Gésier: Tessék?

Léa: Szegény uracskám!

Gésier: No csak rajta! Mit akar ezzel
mondani?

Léa: Ám legyen! Anyám egyenesen a
maga kedvéért hozott ide, hogy én magát
hálomba kerítsem.

Gésier: Hogy engem... (Egy helyben
uszva.) Engedje meg, hogy egy kissé kifújjam
magamat.

Léa: Lássá, én becsületes vagyok.
Tönkrementünk s hozzá még nem is vagyok
de Toucy márké leánya. Ez csak amolyan

hamis apa, kit anyám alkalmi férjül fogadott
s aki később adoptált engem. Most a Bretag-
neban él s tőlünk egy kis évjáradékot kap.
Mehagyták nekem, hogy kacérkodjam ma-
gával s mindent erre a döntő játszmára
tegyek fel. Feleljen most. Szolgáltasson nekem
igazságot! Mondja meg őszintén, tényleg kacér
voltam-e magával?

Gésier: Épenséggel nem.

Léa: Lássá, én sajnálom magát s nem
akarom Önt ámitani. Ha oly gyakran talál-
koztam velem, ez azért volt, mert folyton a
maga közelébe vezettek. Ruháim, kalapjain,
mindez Önért volt. Fűrdőjelmezem is csak
maganak szólt. S ez a mostani nyilatkozat is,
a maga eredetiségével és regényességével, itt
a nyílt tengeren... (nevet).

Gésier: Nos?

Léa: Megint csak előre látott, sejtett és
hőn óhajtott dolog.

Gésier: S a terv vajjon kitől ered?

Léa: Esküszöm, nem az én művem! S
tudja-e, mit kötöttek finom célzású szavakkal
a lelkemre?

(Vége köv.)

Helyettesítés. Matkovits Béla apatini főszolgabíró Pigeti Aladárt az apatini III. aljegyzői állásra helyettesnek nevezte ki.

A nőegylet karácsonyfája. A holnap tartandó nőegyleti karácsonyfája tüneményen a következő hölgyek fognak árusítani: Kézimunka árusítás: Kirchner Károlyné és Vértési Károlyné. Leányok: Diener Elza, Esztergamy Jolán, Hübner Emmi, Jovanovits Matild, Kirchner Madlén, Kozma Irén és Szauer Ilonka. Tea asztal: Sivrteczky Ferencné, özv. Szauer Ferencné és Tápay Istvánné. Leányok: Baumann Mariska, Donoszlovits Erika, Ehrenberger Edith, Horvátovs Margit, Jovanovits Leona, Mihályi Erzsike és Neszmírák Irénke. Cukrázda: Donoszlovits Vilmosné, Halm Ottóné, Huber Józsefné és Sztrilich Zsigmondné. Leányok: Baumann Margit, Ergh Sárika, Gebring Lenke, Halm Marusza, Karl Ilonka, Sudár Eca, Szondy Belluska és Zsuffa Ilonka. Az tünemény kezdete este 8 óraker. Beléptidj 1 kor.

Metropolitai nagygyűlés. Karlócáról jelentik, hogy a december hó 1-ére Karlócára egybehívott metropolitai nagygyűlést a hatóság részéről történt betiltás miatt, Ujvidékre szándékoznak egybehívni. Természetesen az újvidéki tiltakozó gyűlésen is részt vennének belgrádi vendégek — szerb lapok szerint azonban csak mint hallgatók. Az újvidéki rendőrkapitányság a népgyűlés ügyében eddig még nem határozott.

Teaestély. A zombori jótékony szerb nőegylet védszentjének ünnepe alkalmából f. évi december hó 4 én (nov. 21) d. u. 5 óraker a városbáza nagytermében tea összejövetelt (Five o'clock tea) rendez.

A bajai Duna-híd. A baja—bátaszéki elsőrangú fővonal és Duna-híd építésére a forgalmi eszközökkel együtt 8.000.000 koronát irányoztak elő, mely összeget 3 év alatt kell felhasználni. Az 1904. évi 300.000 korona részletet előmunkákra, próbaműsokra és kisajátításokra fordították. 1905 ben 2.500.000 koronát fognak fölhasználni s ez összeg jórésze a Duna-híd pilléreinnek építésére jut, melyre az árlejtést a máv. igazgatósága kora tavasszal fogja kiírni.

Nagy tűz Bacsalmáson Bacsalmásról írják: Mult hó 25 én este nagy tűz ütött ki Rosenberg A. cég raktárában. A vész egy pillanatra alatt lángba borította a raktárt, ahol különösen sok petroleum, benzin, gyufa stb. volt felhalmozva. A tűz elhamvasztotta az egész raktárt. Szerencsére az árak biztosítva voltak.

Elgázolás. Kedden este egy vigyázatlan kocsis majdnem halálos szerencsétlenséget okozott. A helybeli Dréher-féle sörraktár kocsisa ugyanis teljes erővel hajtattott ki a raktárpilltet kapuján, mikor birtelen egy kis leány akart a kapu előtt elhaladni. A szerencsétlen gyermeket a lovak abban a pillanatban elütötték s szegényke a kerekek alá került. Hajmeresztő jelenet volt ez. A kocsis képtelen volt a lovakat megfékezni s az első kerék átment a leányka karján, a hátulsó kerék pedig lábát zúzta össze. Mire a kocsit pár lépéssel odább megállíthatták, a leányka eszméletét veszítve feküdt a földön. A járókelők rögtön a segítségére futottak a szerencsétlen gyermeknek s bevitték őt egy közeli házba, honnan orvosát küldöttek. A megérkező orvos a kis leányt, aki időközben visszanyerte eszméletét és nagyon szenvedett, megvizsgálta és konstátálta, hogy az elgázolás veszedelmes töréseket okozott. Az első orvosi segély után a kis leányt hazaszállították, a kocsis ellen pedig megindították a vizsgálatot.

Öngyilkosság. Mutsch József kulai községi bíró 16 éves fia a mult szombaton öngyilkossá lett. Hogy mi kergethette e végzetes tett elkövetésére, talán örökös rejtély marad. Temetése vasárnap d. u. általános részvét mellett ment végbe.

Előléptetés. A Ferenc csatorna részvénytársaságnak Budapesten tartott közgyűlése Vojta Janos obecsei csatornai mérnököt főmérnökke választotta meg, illetőleg léptette elő.

Meghosszabbított vasutépítési engedély. A kereskedelemügyi miniszter dr. Szirmai Vidor bajai ügyvédnek előmunkálati engedélyt adott a baja—zombor—újvidéki vasut egy alkalmas pontjától Bezdán, Bodrogmonostorszeg, Kupuszina, Apatin irányában, Prigleviceasztentvánig vezetendő rendszer nyomtávu vasutvonalra. Ujabbban a miniszter ezt az engedélyt egy évi időtartamra meghosszabbította.

Felolvasó est. A bezdáni magyar asztaltársaság folyó évi december hó 3 án, azaz szombaton esti 8 óraker (a Perr Ottó-féle vendéglőben) felolvasó, szavaló és zene-előadással egybekötött családi estét tart. Az est műsora: 1. „A gyermek pszichológia köéből.“ Ertekezés. Irta és felolvassa: Nagy József. 2. „Románok, melyek csupán félig készek.“ Irta és felolvassa: Janda Matild. 3. „Magyar dalok.“ Fuvolan előadja: Császár József. 4. „A bűn.“ Költemény. Irta: Janda Matild, szavalja: Jambor Bela.

Magyar címer használata iparcikkeken. A kereskedelemügyi miniszter a szegedi kereskedelmi és iparkamarához intézett 61071/1904 sz. leiratában közli, hogy a miniszterelnökkel egyetértően szabályozta a magyar címernek iparcikkeken való alkalmazását a körüli eljárást és kimondta, hogy ezenul az 1883. évi XVIII. t. cikknek megfelelően csak akkor kell kormányhatósági engedélyt kérni a magyar címernek iparcikkeken való alkalmazásához, ha azt az érdekelt iparos vagy kereskedő személyével, vagy cégével alkalmazza és az egyén, vagy cég minőségének jelzésére szolgál. Ha ellenben valaki a címet magát készíti, vagy árusítja, vagy pedig a címer pusztán ékítményt képez valamely árucikkben, minden vonatkozás nélkül az előállító, vagy elárusító személyére vagy cégére, ez nem tekintetik az 1883. évi XVIII. t. c. szerinti minősítő címerhasználatnak és ezért ehhez engedély sem szükséges. Minthogy azonban a magyar címer alkalmazása az illető iparcikk magyar származására utal, ezt csak magyar eredetű iparcikkeken lehet alkalmazni és aki a címet idegen eredetű tárgyakon alkalmazza, az ipartörvény 58. §-ába ütköző kihágást követ el, melyet az iparhatóságok hivatalból kötelesek szigorúan megtorolni. A magyar ipar védelmére nézve értékes határozat ez, mert a közönség a magyar koronát az iparcikknek magyar eredetnek kifejezésékként fogja tekinteni és amennyiben a hatóságok ellenőrzése megfelelő lesz, hatékonyan fogja védeni a címerhasználat a közönséget attól, hogy amint most gyakran előfordul, magyar gyártmányok helyett egyesek külföldi portékát adnak el a hiszékeny vevőknek.

József Ágost főherceg a megye vadászaihoz. József Ágost főherceg vármegyénk vadászaihoz a következő sorokat intézte: Vadásztársak. Édes atyám nevét viselő szanatórium egyesület nemes céljainak valóítására sorsjátékot rendez s ebben a vadászokra gondolt. Azok között egy művészi értékű vadászfelszerelést fog kisorsolni. Seregeljünk össze a nemes célra. Siessünk a tüdővész ellen való oly fontos harcban! Legyünk mi is azok között, kik beteg testvéreink, honfitársaink életét megmenteni törekszünk. Mutassuk meg, hogy vadász szíveinkben szent érzelmek honolnak, hiszen minden vásárolt sorsjegy egy-két tégláját szerzi a szanatóriumnak, melyben szegény betegeink nyhítást és tán gyógyulást is fognak lelteni. Öszinte vadászszívvvel József Ágost főherceg s. k.

Értesítés. A gőzgépezélek és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden december hó 11. napján d. e. 9 óraker a Szeged alsóvárosi új vízmű telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1.) bektüldendők.

Az ujonnan alakult zombori „napközi otthon“ jótékony egyesület folyó évi november hó 30-án délután tartotta meg dr. Alföldy Gedeonné elnöklete alatt és az összes választmányi tagok részvétele mellett első választmányi ülést, melyen a választmány elhatározta, hogy az egyesület működését folyó hó 8 an csütörtökön kezd meg; az ünneplés megnyitás d. e. 11 óraker veszi kezdetét, amikor is az egyesület ellátásába felvett szegény gyermekek között az eddig egybegyűlt adományok szétosztatnak s ugyanakkor fog első ízben a gyermekeknek ebéd adatni. A megnyitó tüneményre az egyesületi tagok ezuton is meghivatnak.

Öngyilkosság a bűntanyán. Zentán rettenetes módon pusztult el egy tizennyolc éves leány, Palinkás Rozál. A tévedt nők bűntanyáján foszforoldatot ivott és meghalt. Csak két hónapja hogy Palinkás Rozál elkertült szülővárosából. A legénye okozta a bajt, aki udvarolt neki, házassággal is kecsegtette és cserbenbagyta, mikor megtudta, hogy a rajtavaló és két dolgos kezén kívül semmije sincs. Rozál azt mondta az anyjának, hogy a leánypajtásaitól szegényi a dolgot és elszegődik vidékre cselédnek. Akadt is egy asszony, aki mézes mazos beszéddel elbolondította a tapasztalatlan leányt. Rozál teljesen ennek a gonosz asszonynak a bűntanyájára került, aki el is utaztatta a városból és el is szegődött Zentára, de nem egy rendszer családdhoz tisztességes munkára, hanem egy mulatóházba. Ket hónap alatt az erkölcsi fertőben teljesen elpusztult a rövid idő előtt csinos Palinkás Rozál. Visszavagyott a régi sorsba, amelyet olyan meggondolatlanul elhagyott. De tapasztalatlan fejlel nem tudott magán segíteni, nem tudta megtalálni a módját, miként meneküljön a pokolból. Arra határozta el tehát magát, hogy méregfalállal pusztul el. Foszforoldatot készített és azt megitta mikor senki sem látta és néhány órai kínlódás után meghalt. Anyjának néhány sor irast hagyott batra. Csak e pár sort: „Édes anyám lelköm, csókolom a kezeit, mint bűnös leánya, muszáj halni menni, mint boldogtalan uggy lehullok, akár az fereg. Beléestem a szerencsétlenségbe. Ki sé tudom mondani... Szömébe nem nézhetek többet soha. Inkább vigyének a temetőbe. Hej! Jani, Jani! Kikaparnál meg a sirombul a tizkőrmöddel. Sohse felejsek el azer hű leányukat Rozált.“

Csaló kuruzslónő. A szabadkai rendőrség polgári rendőrei ismét egy közveszélyes cigánytőz felzemeiről rántották le a leplet. Agócsi János szegedi bajos tett panaszt a rendőrségnek, hogy a mult hó 25 én együtt utazott Kovács Rigys Istvánné szabadkai cigányasszonnyal és elpanaszolta neki, hogy beteg gyermeke van és nem tud a baján segíteni. A cigányasszony azonnal ajánkozott, hogy a beteg meggyógyítja. El is ment panaszos házába és a magával vitt folyadékot ajánlotta használatra a beteg gyermek anyjának. Ettől fogva alig mult el nap, hogy ott ne lett volna a háznál, és addig kuruzsolt a hiszékeny asszonynál, míg 200 korona értékű rubát, egy arany gyűrűt és 156 korona készpénzt sikerült kicsalni. A ravasz asszonyt a polgári rendőrök uggy leplezték le, hogy a panaszossal táviratoztattak, aki megerkezését tudatta a sürgönyben és így érték tetten a saját lakásán, amint tárgyalta a feljelentőjével. A csalónő, aki különben is ismert és többször büntetett tolvaj, beismerte fondorlatait és azt is, hogy a kicsalt ingókat Kolompár Rózával osztotta meg. A házkutatás alkalmával egész csomó zálogcédulát találtak nála különféle ingóságokról, amelyeket minden valószínűség szerint hasonló módon szerzett meg magának.

Letartóztatott mátkapár. Tragikomikus eset történt a mult héten Vaskúton. Egy fiatal pár készült a templomba, hogy házasságukra kérjék a pap áldását. A nagyszámban egybegyűlt vendégsereg épen indulófelben volt, amidon két bajai csendőr lépett az udvarba és felszólitották a vőlegényt és menyasszonyt, hogy kövessék őket. Hiába-való volt minden tiltakozás, a csendőrök a vőlegényt és a menyasszonyt őrizet alá vették.

és bevitték őket Bajára. Mindketten lopással vannak vádolva és a nyomozás megejtése céljából fogta el őket a csendőrség. Az esküvő a vőlegény és a menyasszony távozása folytan bizonytalan időre elhalasztatott.

Talált holttest. Ujvidékről írják: Pénteken a kora reggeli órákban Nelieh temerini utcai kocsmáros udvarosa azon jelelést tette a rendőrségnél, hogy egy öreg ember hullája fekszik a kocsmá istállójában. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy az illető Szabics Dánián, 50 éves betűszedő, ki azonban már évek óta foglalkozását abbahagyva, koldulásból tengette életét; a halál oka nagymérvű iszákosság következtében beállott szívveréshibédés.

Névmagyarosítás. A helygyminiszter megengedte, hogy Deutsch Mörice bács novoszeleői illetőségű budapesti lakos vezetéknévét „Demény“ re változtassa.

Ajánlkozás. Egy középkorban levő 4 gimnáziumi osztályt végzett s tanítói oklevellel bíró egyén ajánlkozik bármiféle irodába irnoknak, díjnoknak vagy ügyvédi irodába kiségitőnek. Különórát is elfogad mérsékelt díjért. Bármely községbe is elmegy. Estetleg helyettes vagy rendes tanítói állást is elfogad. Az összes irodai s községi munkákban jártassággal bír. Beszél magyarul, németül, szerbül s tótul. — Bővebbet a kiadóhivatal.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserű víz valamennyi hasonló vizet tartós hasbaajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Művészet — Irodalom.

Műsor:

Pénteken: Lulu, színmű.

Szombaton délután: Menyecskek. (Bérlétszűnet.)

este: Lysistrate, operette. (Bérlétszűnet.)

Vasárnap délután: Szép Meluzina, látványosság. (Bérlétszűnet.)

este: Bor, népszínmű.

Hétfőn: Lysistrate, operette.

Kedden: Drótostót, operette.

Szerdán: Utazás az özvegység felé.

Csütörtökön délután: Csókon szerzett vőlegény. (Bérlétszűnet.)

este: Mozgó fényképek.

Pénteken: Koldusdiák, operette.

Szombaton: Szobaleány, bohózat.

Vasárnap délután: Csikós, népszínmű. (Bérlétszűnet.)

este: Hajduk hadnagya, operette. (Bérlétszűnet.)

*

Mult heti előadások. Csütörtökön másodszer ment a „Diákélet“ hasonló szerep osztással, mint a bemutatón. A darabnak most is nagy hatása volt, ámbar a szereplők nem azzal a kedvvel játszottak, amely az első előadást oly becsessé tette. Sok hiba volt a rendezésben, ami ha nem is vont le a darab értékéből, sértette a szemet. Így a színpad roppant szegényes volt, holott más alkalmakkor nagyon csinos csoportosítást láttunk már. A diákság öltözete is sok kifogás alá esett, mert nem volt hü, miután a német diákság vállszalagot soha nem viseli a kabáton kívül, hanem a kabát alatt és a fekete bársony sapkát csak akkor teszi fejére, ha tünepélyes „wicks“ be öltözik. Ilyenkor fekete bársony zeke, bajtókás keztyű, fehér nadrág, lovag csizma és „schläger“ pompáznak a vérbeli burson. Ezek lehet, hogy csekélységek, de az olyan darabban, melynek teljesen idegen a szelleme s hogy ezért értéktelvé válják, feltétlen sztkéségek. Ennyit

a külsőségekről. Ami a szereplőket illeti, Polgár a herceg szerepében ismét tulerősen pointírozott. Barna Jolán nagyon bájos volt, Hatvani rokonszenves, Deréky mulattató volt, Sik Rezső ez alkalommal ügyesebben játszott, mint első ízben. A többiek közül Gózon, Kiss, Kotsis, Borsódy érdemelnek dicséretet. A gaudeamus igitur ismét hatástalan volt, mert a zene nem kísérte az éneket. Egyáltalán a zenekar figyelmetlenséget mutatott, amit kellő nyomatékkal hozunk tudomására Rökk karmesternek.

Pénteken Pailleron az „Egér“ című, nálunk jól ismert szellemes, de hosszú lére eresztett vígjátéka volt műsoron. A darabban nagy sikere volt Papp Ilonkának, aki nagy rutinnal alakította Voiska Klótidót, a szellemes comtesst. Partnere Polgár Károly, ugyszjuten a címszerepben Barna Jolán nagyon ügyesek voltak. Gaál Róza, Győry Matild, Molnar Vilma is derekasan állották meg helyüket.

Diákéledásul szombat délután a Liliomfi ment, kitűnő előadásban. Este Bob herceg csábított ismét nagyszánu publikumot. Gergely Gizella kétszeres igyekezettel erősítette meg multkori fényes diadalát. Kormos Ilonka mint Annie nagyon kedves volt. A többi szereplő jól játszott.

Denevér. Telt nézőtér fogadta hétfőn ismét Strauss bájos operettjét. S ez a körülmény szemelláthatólag nagy hatással volt a személyzetre, mert a mindvégig gördülékenyen lefolyt előadás fölülte állott az első bemutatónak. Rosalinda szerepében Lévy Berta tüzzel, lelkesedéssel énekelt, úgy hogy a ház a legnagyobb lelki gyönyörűséggel élvezte remek hangját. Játéka kedvesen simult énekéhez. Gergely Gizella ez estén azt a batást keitette, mintha nem lett volna kellőleg diszponálva. Kormos Ilonka mint Orlovsky herceg ez alkalommal kifogástalan volt. Polgár, Hatvani, Kiss, Hunfi, Deréki, Gózon, Borsódy szépen játszottak.

A kutyamosó. A franciák helyzet bohózatának egyik legsikerültebb példánya tartotta csapongó derűlttségben a színház közönségét kedden este. Ismét egy olyan darab ment, melyben a fejtetőre állítás bolondabbnál bolondabb dolgokat produkál. Egyik örtle terebb féheértés a másikat követte, akárcsak a bűvész szemfényvesztő mutatványait s mi alig voltunk képesek a témát kibámozni a nagy és állandó habota alatt. Meséje a darabnak egyáltalán nincs. Mindössze egy tiszt szolga bolondozik a színen és ő maga teremt mesét, „helyzeteket“ és pedig olyaténképen, hogy fejre állit minden logikát, csak hogy a hallgatóit halálra kacagtassa. És ami a legdicséretreméltóbb a sikerült bolondságban, hogy nincsen benne fűszer. Nincs egy szemnyi sem abból a kaviárból, melytől a színházlátogató közönség annyira megijedt, hogy a leányokat elvonta az élvezetes premiértől. A kutyamosót bátran megnézheti mindenki. Az előadás nagyon sikerült volt. Sik, aki a címszerepet alakította, kitűnően játszott. A közönség sokszor megtapsolta. Partnerei közül Papp Ilonka, Barna Jolán, Szathmáry, Deréky, Kiss, Hatvani, Gózon érdemelnek dicséretet.

Takarodó. A színpadon Thury Zoltán darabjái csak a kaszárnyaélet komikumát ismertük. A vicclapokból átvett őrmesterek önkéntesek és rokkant katonatisztek ezer és ezerféle variációban bizonykodtak arról, hogy a katonaelet minden szigora mellett is inkább derűs, mulattató, semmint kínos és elvisel-

hetetlen. S mindez mintha célzatosan megrendelt reklám lett volna, olybá tűnt fel mindazok előtt, kik az életnek ezt a legnehezebb iskoláját végig csinálták. Es Thury Zoltán a sokak nevében az első volt, aki tiltakozni merészelt a „Katonák“ című mélységesen igaz drámájával a ravasz alakoskodás ellen. Hogy a darabnak minő hatása volt akkoriban, azt jobbra ismeri a közönség. A katonatisztek eltiltották a darab előadásától, a közönségnek azonban felnyilott a szeme és megdöbbenve látta, hogy mennyi csufság, mennyi nyomoruság tanyázik abban a világban, melynek láthatárán olyan fényesen ragyog a sultas és a zsinórzat. A vasárnap előadott darabnak szerzője Bayerlein még tovább ment. Megirt egy olyan darabot, melyben semmi új nincs és mégis oly ismeretlen, hogy akik látták, a legnagyobb meglepődéssel konstataáltak, hogy a katonaelet e titkát még nem ismerték. Mert hát mi is van tulajdonképen a drámájában. Egy olyan közönséges mindennapi kaszárnya epizód, melyet a kantinostól fel a tábornokig mindenki ismer, de soha valami rendkívülit sem nem látott, sem nem lát abban egyikük sem. Az őrmester lánya szeretője az apja hadnagyának. Voila tout' ennyi az egész! Vajjon melyik kadét vagy hadnagycska bitte eddig, hogy van ebben a kaszárnya históriában valami drámai. Melyikük gondolt azzal, hogy reggelenként mikor a kivonulás előtt eldicsekszenek egymásnak azokkal az éjjeli kalandoskakkal, melyek roppantul olcsók és közönségesek, hogy azokban egy ember a szórakozásnál többet lát — bizonyára egyik sem. Az őrmester, a kantinos lányát szeretővé tenni, hiszen az olyan megszokott dolog, akár csak a remondát a reitschul barrierhez szoktatni. Szinte elő van írva. Előírja a tradíció, mely öregebb a legvénebb generálisnál. Es ezt sokan nem tudták. Ezért kellett Bayerleinnek megírni a drámáját, hogy a szenzációra éhes közönség előtt ne maradjon elzárva még a hadnagyi lakások titka sem. Bayerlein drámájának mindenütt óriási hatása volt, természetes tehát, hogy nálunk is kedvezően fogadták. Maga a tárgy ismeretlenségénél fogva erősen vonzott s mindvégig a legnagyobb érdeklődést biztosította a darabnak. A dráma a maga végtelen egyszerűségében igaz és megkapó. Nincsen abban egy fölösleges gondolat, de még csak egy pontocska sem, mely kiterőt engedne az élet valóságából. Minden jelenet igaz és tökéletes. S ha talán nálunk a Bilse-féle garnizon jelenetek még nem is aktuálisak, mindazonáltal az ilyfajta darabok az újdonság ingerével hatnak. Igaz ugyan, hogy nem alkalmasak arra, hogy bennünket a katonai szellemhez közelebb vigyenek, de végre is feltétlen világosságot gyujtanak ott, ahol állandó sötétség van. Es ennek úgy kell lennie, mert mi látni akarunk mindent, miudent, hogy baladhasunk.

Az előadás egyike volt a legsikerültebbeknek. Sik Rezső a csábító Lauffen hadnagy szerepében meglepően tökéletes volt. Átérezte azt a feladatot, mely reá baramlott s a szerző intencióinak mindenben híven megfelelt. Sok ilyen alakítást akarunk tőle látni s akkor nem fogunk fukarkodni a dicséretben. Barna Jolán (Klárka, az őrmester leánya) mely érzéssel játszott s mindvégig igaz volt. Polgár az őrmester szerepében nem volt oly hü, mint azt a szerző megformálta. Nagyon jól játszott Irsay, Hatvani, Szathmáry; Gózon ismét tulzott. A rendezés, különösen a szép egyenruhák nagy hatással voltak a szemelőre.

A történelmi társulat Évkönyve.

Mivel a megyei történelmi társulatnak a nagyközönség sorából aránylag még mindig kevés tagja van, az Évkönyvet jóval kevesebben olvassák, mint kívánatos volna. Nem szükséges tehát bővebben fejtegetni a körülményt, mely kívánatossá teszi, hogy az Évkönyv tartalma minél szélesebb körben legyen ismertette. A most megjelent füzet tartalmából kiemeljük a következőket:

Első helyen veterán jeles történetírónak, Iványi Istvánnak dolgozata van közölve, aki Bodrog megye 1333—1457. évek közötti tiszviselőinek névsorát mutatja be. Örvendünk, hogy Iványi sulyos szembaja dacára még most is foglalkozik a vármegye történetével. E dolgozata a Zichy grófok okmánytárában levő adatokat közli s úgy a megyei Monografia, mint általában a családtörténet bővítése szempontjából fontos adalékokat nyújt. Kívánatos, hogy a Zichy okmánytár folytatólagos köteteit szintén nézze majd át a jeles író s az azokban foglalt adatokat is tegye közzé.

Második helyen megyénk jeles szülöttének, dr. Bayer József akadémiai tagnak, Szabadka színészetéről írt dolgozata foglal helyet, melyben a Szabadkán megfordult legelső szintársulatok működését vázolja. Szabadka színészetéről lévén szó, dr. Váli Bélának, néhai szabadkai jelesitőknek a magyar színészet történetéről írt művét idézi Bayer s annak értékéről kétkedőleg szól; de nem ismeri, úgy látszik, Iványi monografiáját, mely a leghitelesebb forrása Szabadka közmívelődéstörténetének. Váli adatait Iványitól nyerte, mert tudvalevőleg rokonok voltak s együttesen buvárolták át a város archivumát. Bayer tehát, aki egyébként még nagyobb művet írt a magyar színészetéről, mint Váli, a szabadkai színésztörténeti adatok hitelességében bátran megbízhatik, mert azok az Iványi féle monografiában is befoglaltatnak s levéltári okmányok alapján állították össze.

A füzet befejező közleményét Gubitza Kálmánnak a Monostorszeg környékén eszközölt asatásokról szóló értekezése képezi. Gubitza tudvalevőleg a történelmi társulat megbízásából éveken át folytatott kutatásokat s el lehet mondani, hogy eddig a megyében az összes kutatók közt ő mutathat fel legtöbb eredményt. Helyesen teszi tehát, hogy kutatásait sorban leírja s a leleteket csoportok szerint bemutatja. Monostorszeg vidéke oly gazdag régiségleletekben, hogy a történelmi társulat itt még éveken át folytathatná az asatásokat s ép azért reméljük, hogy ha a

társulat e célra szükséges fedezettel rendelkezik, a kutatásokat itt még folytatni fogja.

Muhoray.

Közigazdaság.

Vakok támogatása. A vakokat gyámolító országos egyesület (Budapest, VII., Hungária-körút 16.) intézetében elhelyezett vakok igen jó minőségű keféket, seprőket, meszelőket, labtörőket, kosarakat és harisnyafeleket készítenek. Emberbaráti dolgot művel, aki ezen tárgyakkal szükségleteit bevásárlásokkal elégtű ki. Ezenkívül az egyesület feldolgozásra megvásárol bármely mennyiségű lőszort és sertet, melyekre reides vevők úgy sinesenek. Másrésztől köszönettel fogad minden adományt, különösen fűzvesző anyagot, melyre a kosártenashoz nagy szüksége van.

Rizstakarmény. A gazdák tudomására hozzuk, hogy a fiemei első magyar rizsbántoló- és rizskeményítőgyár részvény-társaság rizstakarmánylisztet és rizskorpát árusít el, melyek kiváló táperezükűl fogva sok nagy gazdaságban már nélkülözhetetlen eszközevé váltak az allattenyésztésnek és tejtermelésnek.

A hadsereg ellátása. A hadsereg terménybeli szükségleteinek kisebb gazdaktól az ugynevezett kézi vásárlás útján szokásos beszerzési módját ismertető népies leírás több példányt a földművelésügyi miniszter megküldte a vármegyei gazdasági egyesületnek; akik annak tartalma iránt érdeklődnek, forduljanak a nevezett egyesülethez.

A földművelésügyi miniszter a termelőknek a hadsereg ellátása körül való kiiktatása tárgyában a következő hirdetményt boesájtotta közre: A m. kir. földművelésügyi miniszterium a közös hadsereg és a honvédség terménybeli szükségleteinek bérleti szállításainál szükséges ismeretek és eljárások elsajátítása végett az érdeklődő termelők, továbbá gazdasági egyesületi vagy mezőgazdasági szövetkezeti tagok részére Budapesten f. évi december 12 től 22 ig tanfolyamot tart. A tanfolyam célja az, hogy közvetlen érintkezés és gyakorlati utmutatás alapján megismertesse a gazdaközönséget mindazon tudni valókkal, melyek ismeretnek hiánya tartotta vissza leginkább gazdáinkat attól, hogy terményeiket a hadsereg és honvédség ellátásában mint azok közvetlen szállítója valamely állandó szerződés viszony (u. n. bérleti vi-

szony) alapján is értékesítsék. Ily ismeretek pl. a szállítási határidőknek, az adagolásnak, a csomagolásnak, a minőségi követelményeknek és az utóbbiak megállapítási módjainak stb. ismerete. A tanfolyam kitűzött céljához képest tájékoztatást nyújtván úgy a közös hadsereg, mint a honvédség terményszállításainál kívánatos tudnivalók felől, a termelőket többé kevésbé bizonytalan próbálkozások nélkül is igyekezni fog képessé tenni, hogy terményeiknek ezt a közvetlen s így előnyös értékesítési módját az eddiginél nagyobb mértékben vehessék igénybe. A tanfolyamban legtelegebb 30—40 hallgató vehet részt; az oktatást a m. kir. honvédelmi miniszter megbízottja látja el. Azok, akik a tanfolyamban résztveenni óhajtanak, ezt gazdasági egyesületeik útján, vagy közvetlenül is nevük, foglalkozásuk és címük pontos közlése mellett f. évi november 30 ig a m. kir. földművelésügyi miniszterium VII. osztályához (Budapest, V., Orszagház tér 11. sz. 9. ajtó) jelentsék be. A tanfolyam díjmentes, vidéki résztvevők azonban Budapesten való tartózkodásuk költségeit sajátjukból fedezik. Állami ösztöndj vagy segély a tanfolyamon való részvétel céljából senkinek sem engedélyeztetik. A tanfolyamra való előjegyzésről a tanfolyam közelebbi helyének és a tanítási időnek pontos megjelölésével a jelentkezők külön értesítést nyernek. Amennyiben a tanfolyamban való részvételre az érdeklődők nagyobb számmal jelentkeznek, mint a mennyien az előbbieket szerint arra felvehetők, a jelentkezés sorrendjében számfelett maradók részére az első tanfolyamot követőleg újabb tanfolyam nyitattik.

HIRDETÉSEK.**Faeladás.**

A bezdáni kozarai erdőben az országut mellett a faeladás elkezdődött és minden faj szerszám és tűzifa kapható.

3-1 **Flesz és társai.****Osinos báli meghívók.****Műsorok.****Falragaszok.**

Egyors és pontos kiszolgálás.

Mértányos árak.

Jáncrendek.

Megrendelhető:

Bittermann Nándor és Fia
kő- és könyvnyomdájában

Zomborban.

Nagy alkalmi vétel Tuna Gusztávnál Zomborban.

Nagy alkalmi vétel.

Fél árban! Rövid ideig!

BUDAPESTEN

egy nagy csődtömeg vétele folytán

a legfinomabb

női ruhakelmék,

rumburgi vásznak,

flanelok, barchetok

stb.

6-4

a mai naptól potom áron adatnak el.

130 cm. széles tiszta gyapju női szövet 28 métere

Tuna Gusztávnál

Kossuth Lajos (fő) utca.

ÓRIASI VÁLASZTÉK!

Zombori keresk. és iparbank zálogkölcsön-osztálya

Zálog-árverés

1904. évi december hó 12-én.

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1904. évi október hó 31-én, és pedig 1301—44900. számig ki nem váltattak vagy át nem irattak, **1904. évi december hó 12-én** a zombori kereskedelmi és iparbank zálogkölcsön-osztály helyiségében délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Hosszabbítások a kitűzött árverést megelőző 3 nap alatt történhetnek.

Zombor, 1904. november hó 14-én.

A zombori keresk. és iparbank igazgatósága.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Ház eladás.

Egy igen jó fekvésű ház **szabad kézből eladó**, mely áll: 3 utcai, 4 udvari szobából, zárt folyosóból, konyhából, pincéből, udvarból, diszkertből, valamint konyha- és gyümölcskertből stb. Bővebb felvilágosítással szolgál: **GRUITS TRIFON** kereskedő a „Fehér galambhoz”. 2-2

5744. szám.

kig. 1904.

Pályázati hirdetmény.

Bácsordas községben lemondás folytán üresedésbe jött irnoki állásnak betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben évi 720 korona.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó évi december hó 15-ig** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

A választási határnap utólag fog kitűzteni.

Hódtság, 1904. november 26-án.

Rumbach Lajos,

2-1

szolgabíró.

Ház eladás.

Zomborban, Zöldfa-utca 340. sz. ház **szabad kézből eladó**. — Bővebbet Tarka-utca 211. sz. a.

3-3

GERGUROV DÁNIEL ZOMBOR.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **Zomborban, Kossuth Lajos (fő) utca, saját hazamban 1824. év óta fenálló**

vas- és szénkereskedésemet

megnagyobbítottam és áruraktáromat gazdagon felszereltem. Az abban kapható vasárak a következők:

Vas- és ércárak. Lakatos, kovács és asztalos szerszámok. Gazdasági eszközök. Konyhaberendezések. Vasöntvények. Ekereszek. Tengelyek. Kocsivasalások. Nagy szerkovács árak. Kapák Ások és lapátok. Villák. Kaszák Fűrészek és reszelők. Láncok. Szegek. Csavarok. Méregek. Ablak- és ajtóvasak. Butorvasalások. Lemezárak. Zománczott bádog- és öntött vasedények, öntött vas- és bádogkályhák.

A vaskereskedésem mellett be vagyok rendezkedve **HÁZI SÜRGÖNYÖK BERENDEZÉSÉHEZ** szükséges **ÁRUKKAL**, azonkívül **ÁLANYOZOTT GYÁRTMÁNYOKKAL**.

Üzletem továbbra is megmarad a belföldi **kőszén, porosz diószén, faszén és légszeszgyári pir (coax) szén** megrendelési helye és raktára.

Végül azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a világhírű

*--2

Beck, Koller és Társa

bécsi, berlini és londoni cégnek vegyészeti festék-, termény- és kencegyártmány

főraktára nálam lett berendezve és így e szakmába vágó összes árak nálam beszerezhetők, u m :

Olajok és kencek, olajmázak, ultramarin különlegességek, kék, barna, vörös, zöld, sárga, szürke, fekete, fehér és bronzfestékek, zománcomáz festékek, szobapadló festékek, szobapadló kenőcsök, szerszámok, folyékony fapácolk, olaj- és kátrány festékek, időváltósnak ellentálló homlokzat festékek. Esetek első minőségben.

Mindezen árak nálam **gyári áron** kaphatók, azok valódisága és tartósságáért kezeskedem.

Midőn a házam és személyem iránt eddig tanúsított igaz jóindulatukért őszinte köszönetet mondok, kérem, hogy ezen jóindulatukkal a jövőben is kitüntetni és az újjászervezett üzletemet magas pártfogásukba venni sziveskedjenek.

Kitünő tisztelettel

Gergurov Dániel.

Olcsó árak, pontos kiszolgálás!!

Csipkék, szalagok, ruhadiszek.

A trieszti linoleum-gyár képviseletét

megnyertük, módunkban van tehát a n. é. közönségnek a **valódi linoleumot hallatlan olcsón** ajánlani.

A valódi linoleum (parafa-szőnyeg) nem tévesztendő össze az eddig általánosan ismert viaszos vászon futóval; **nálunk** csak annyi, mint a viaszos **tartósabb, elegánsabb és szebb** a linoleum ára **vászoné**, de használatban **s ennek köszönheti nagy elterjedtségét: előkelő úrilakokban, pénzügyintézetek, színházak-, szállodák-, kórházak- és vasúti kocsikban.**

Izléses mintájú futók és szőnyegek nagy választékban.

Érdeklődőknek alaposan ismertető füzetek rendelkezésre állanak.

Ez alkalommal felhívjuk a n. é. közönség figyelmét óriási raktárunkra.

A férfi és női divatcikkek, berndorffi alpaca- és chinaezüst használati és dísz-tárgyak, karlsbadi porcellán szervizek, Ditmár-féle villanylámpák, bel- és külföldi gyermekjátékok, utazócikkek, esőernyők, kezttyűk stb. stb. a legkényesebb ízlést is kielégítik.

Az elegáns úri világnak b. figyelmébe ajánljuk **valódi angol** nyakkendőinket, valamint fehérneműraktárunkat.

Mindennemű díszműtárgyak karácsonyi és alkalmi ajándéknak.

Grammophonok „Odeon” lemezekkel, egy lapon két felvétel.

Számos látogatást kér

mély tisztelettel

GOLDFÁHN SÁNDOR ÉS FIA
ZOMBOR, KOSSUTH LAJOS-UTCA.

20-12

Sétapálcák, borostyánszipkák, tajtékpipák, gyermekkocsik.

Illatszerek, szappanok, puderek.